

La LODE: Una llei de doble cara

En aquest moment en que tots estam esperant conèixer quin és l'abast de la reforma educativa, tan desitjada, aquesta llei té una doble cara: d'una banda, serà el termòmetre que marca els límits i l'abast de dita reforma, d'altra els continguts que inclou. És per això que s'ens apareix amb una doble vessant: si miram el nostre passat recent, s'ha de concloure que aquesta llei és millor que les anteriors, donat el que contempla la regulació del model educatiu vist en conjunt i planteja amb claredat el dret de tots a l'educació. Com a llei de futur queda curta, no obre perspectives, al fixar una doble xarxa educativa, pública-privada, finançada amb fons públics, perdent-se l'oportunitat de dissenyar un model educatiu modern. La pressió de l'Església i les forces més conservadores del país s'han deixat sentir massa.

Analitzant el projecte de la LODE podem fer algunes consideracions: El dret a l'educació gratuïta i obligatòria queda garantitzat per als nivells d'EGB i FP-1, però l'educació preescolar, tan reconeguda per tots com necessària, queda sense acollir-se a la gratuïtat. Per tant, seguim com fins ara. No hi ha un esforç econòmic per a implantar, el que tots reconeixen com a positiu i necessari al terreny educatiu i pedagògic.

La llibertat de càtedra és garantitzada clarament, el que consideram positiu i necessari a un Estat democràtic i pluralista. Només un núvol amenaça l'exercici d'aquest dret: la possibilitat de que centres d'educació privats defineixin el seu caràcter confessional. ¿Com es poden combinar ambdós aspectes? És paradoxal l'excepció que s'admet per als centres privats si ho comparam amb l'exquisita redacció de l'article que es refereix als centres públics: «Tots els centres públics realitzaran les seves activitats amb sujecció als principis constitucionals, neutralitat ideològica i respecte a les opcions religioses i morals a que fa referència l'article 27.3 de la Constitució».

La creació del Consell Escolar d'Estat com a òrgan màxim de representació de tots els sectors implicats a l'educació és positiu, encara que observam que la participació de les diferents administracions és molt desproporcionada respecte a la dels professors, pares i alumnes, amb un clar risc de que perdi el dinamisme

que els sectors més directament entroncats a la comunitat escolar li poden donar.

Quant a la regulació dels òrgans de govern dels centres públics, que en línies generals és acceptable, observam amb preocupació el seu caràcter uniformista, que fa que no contempli ni tan sols la possibilitat de que el consell escolar del centre pugui optar per un model organitzatiu diferent al general en lo referent als òrgans unipersonals, circumstància que pot venir aconsellada pel caràcter particular d'un centre i el seu context.

Referent als centres concertats, no entrarem a fons a la vella polèmica ensenyança pública - ensenyança privada, encara que volem fer palès que la nacionalització d'aquest servei públic hauria comptat amb l'aprovació d'amplis sectors socials, hauria estat un salt endavant cap a la modernització del nostre sistema educatiu i hauríem deixat de ser, juntament amb Bèlgica, una excepció en el model educatiu comú als països occidentals.

La llei conté millores indubtables respecte a la situació anterior:

—El pagament directe, sense mediació del propietari, per l'Administració és una garantia per al professorat. No obstant, es crea una situació absolutament paradoxal, «made in Spain»: els treballadors no podran negociar amb qui els hi paga.

—La cobrança de quantitats en concepte d'activitats complementà-

ries no podrà tenir caràcter lucratiu, i en qualsevol cas haurà d'esser autoritzat per l'Administració. Noltros pensam que, endemés d'aquestes condicions, hauria de quedar ben clar que tampoc podran ser obligatòries.

—El Consell escolar de dits centres, com a òrgan de participació de la comunitat educativa, és un avanç en la gestió i control dels mateixos. Però el propietari del centre té una excessiva representació al consell: tres representants designats per ell, quan tant els professors com els pares només disposen de quatre. Endemés, al titular se li dóna la mateixa entitat que al consell en els casos d'elecció del director, selecció i acompanyament del professorat.

Finalment, ens sorprèn que en cas d'incompliment de la llei —per exemple: el cobrament de quantitats no autoritzades, infringir les normes sobre l'admissió d'alumnes, el no respectar el sistema de participació, entre d'altres— només contempli com a sanció la retirada de la concertació (subvenció), sense preveure la possibilitat d'amortització del centre per part de l'Administració o facilitar el pas a qualsevol sistema cooperatiu.

És per tot això que concluïm que la LODE és una llei que avança sobre el passat, però que és incapaç de superar el present.

Per STEI-UCSTE